

6.10.2025

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisten tietojärjestelmäpalveluiden käyttömaksuiksi

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa asetuksen luonnoksesta. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain (703/2023) mukaan Kansaneläkelaitoksen (Kela) ja Digi- ja väestötietoviraston (DVV) hoitamien valtakunnallisten tietojärjestelmäpalveluiden käyttö on palvelunantajille ja apteekkeille maksullista. Maksut säädetään valtion maksuperustelain (150/1992) 10 §:ssä säädetyn estämättä asetuksella sellaisiksi, että ne vastaavat palvelujen hoidosta aiheutuvien kustannusten määrää. Voimassa oleva maksuasetus (961/2023) on annettu vuosille 2024–2025. Käyttömaksujen ennakoitavuuden vuoksi myös uusi asetus ehdotetaan annettavaksi kahdeksi vuodeksi.

Valtiovarainministeriön lausunto

Maksuasetuksesta on sosiaali- ja terveysministeriön mukaan järjestetty varsinainen lausuntokierros ja kuulemistilaisuus kesän 2025 aikana. Valtiovarainministeriö huomauttaa, ettei ole saanut kutsua kumpaankaan.

Perittävillä käyttömaksuilla katetaan Kanta-palveluihin sisältyvät sähköisen lääkemääräyksen palvelut, potilastietojen valtakunnallinen asiakastietovaranto, omien tietojen kat-seluyhteys ja potilaan tiedonhallintapalvelut sekä vuodesta 2027 lähtien myös sosiaali-huollon asiakastietojen valtakunnallinen asiakastietovaranto. Lisäksi katetaan DVV:n tuottamien varmennepalveluiden kustannukset.

Valtiovarainministeriö puoltaa lähtökohtaisesti asetusta, jolla Kanta-palveluiden kustannukset saadaan lain mukaisesti kokonaan katetuiksi. Järjestelmän ylläpidon ja investointien kustannusten välttämättömyyttä ja kohtuullisuutta on käytettävissä olevan materiaalin perusteella kuitenkin vaikea arvioida.

Kelan arvion mukaan palvelujen tuottamisesta ja ylläpidosta aiheutuvat kustannukset ovat vuosina 2026–2027 yhteensä 54,6 milj. euroa sisältäen investointeja noin 6,3 milj. euroa. DVV:n arvioidut kustannukset varmennekorttien tuottamisesta ja varmennejärjestelmän ylläpidosta ovat samalla jaksolla 6 milj. euroa. Käyttömaksut kasvavat kaikilla maksajaryhmillä kustannusten nousun seurauksena. Vuosina 2026–2027 apteekkeilta kerättäisiin maksuina 9,37 milj. euroa, yksityiseltä terveydenhuollolta 11,68 milj. euroa ja hyvinvointialueilta ja Helsingin kaupungilta yhteensä 38,11 milj. euroa.

Kelan ja DVV:n arvioimien kustannusten sisältö ei käy muistiosta vielä tarkemmin ilmi. Myöskään kustannusten kehitystä eri vuosina ei avata. ([Kts. Valtioneuvoston määräys asioiden käsittelystä valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnassa](#)). Koska kustannusten nousu sisältää huomattavasti myös investointien osuutta, jatkovalmistelussa tulisi vielä voida tarkentaa myös esitettyjen investointien välttämättömyyttä ja tasoa. Valtion maksuperustelain 6 §:n mukaan suoritetta tuottavan viranomaisen asiana on huolehtia siitä, ettei suoritteiden tuottamisesta aiheudu enempää kustannuksia kuin, mitä suoritteiden tarkoituksenmukainen laatutaso edellyttää.

Koska asiassa on kysymys vuositasolla vähintään 5 milj. euron määräisestä maksutulosta, asetus on asioiden käsittelystä valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnassa annetun valtioneuvoston määräyksen kohdan 2.2.10 mukaan ennen päätöksen tekemistä käsiteltävä valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnassa.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä sijainen, Leena Mörttinen
alivaltiosihteeri

Osastopäällikkö,
budjettipäällikkö

Mika Niemelä

VN/14558/2025-VM-28

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: